

Instrukcja do ćwiczeń laboratoryjnych „Technologia robót drogowych”

Temat: 2.9 Kategorie kruszyw wg PN-EN 13043

Kategoria jest to poziom właściwości kruszywa wyrażony jako przedział wartości lub wartość graniczną.

Celem ćwiczenia jest określenie kategorii dla kruszyw grubych i drobnych.

Kategoria G uziarnienia kruszyw

W przypadku kruszyw grubych występuje 6 kategorii uziarnienia:

G_c 90/10 G_c 90/15 G_c 90/20 G_c 85/15 G_c 85/20 G_c 85/35

Wyjaśnienie: G_c x/y

x – największa dopuszczalna ilość nadziarna (dopełnienie do 100) [%]

y – największa dopuszczalna ilość podziarna [%]

W przypadku kruszyw drobnych występuje jedna kategoria uziarnienia: G_F 85

W przypadku kruszyw o ciągłym uziarnieniu występuje dwie kategorie uziarnienia: G_A 90 G_A 85

W normie PN-EN 13043 podane są także wymagania dotyczące przesiewu na sitach 2D; 1,4D; D; d; d/2. Wartości te powinny być oznaczone.

Kategoria f zawartości pyłów

- dla kruszyw grubych: $f_{0,5}$ f_1 f_2 f_4 $f_{\text{Deklarowana}}$ f_{NR}
- dla kruszyw drobnych: f_3 f_{10} f_{16} f_{22} $f_{\text{Deklarowana}}$ f_{NR}

Wyjaśnienie: f_x

x – maksymalna zawartość masy pyłów w kruszywie [%]

Kategoria SI wskaźnika kształtu

SI_{15} SI_{20} SI_{25} SI_{30} SI_{35} SI_{50} $SI_{\text{Deklarowana}}$ SI_{NR}

Wyjaśnienie: SI_x

x – maksymalna wartość wskaźnika kształtu [%]

Kategoria C procentowej zawartości ziaren o powierzchni przekruszonej i łamanej w kruszywie grubym.

$C_{100/0}$ $C_{95/1}$ $C_{90/1}$ $C_{50/10}$ $C_{50/30}$ $C_{\text{Deklarowana}}$ C_{NR}

Wyjaśnienie: C x/y

x – minimalna zawartość masy ziaren całkowicie lub częściowo przekruszonych lub łamanych [%]

y – maksymalna zawartość masy ziaren całkowicie zaokrąglonych [%]

Masa ziaren całkowicie przekruszonych lub łamanych wynosi:

- 90-100% w kategorii $C_{100/0}$

- 30-100% w kategorii $C_{95/1}$

- 30-100% w kategorii $C_{90/1}$

Zgodnie z normą PN-EN 13043 kruszywa uzyskane z przekruszenia skały są kruszywami kategorii $C_{100/0}$.

Kategoria LA odporności na rozdrabnianie kruszywa grubego

LA_{15} LA_{20} LA_{25} LA_{30} LA_{40} LA_{50} $LA_{\text{Deklarowana}}$ LA_{NR}

Wyjaśnienie: LA_x

x – maksymalna wartość współczynnika Los Angeles

Kategoria PSV odporności polerowanie kruszywa grubego stosowanego do warstw nawierzchniowych

PSV₆₈ PSV₆₂ PSV₅₆ PSV₅₀ PSV₄₄ PSV_{Deklarowana} PSV_{NR}

Wyjaśnienie: PSV_x

x – minimalna wartość współczynnika polerowalności PSV

Kategoria WA₂₄ nasiąkliwości kruszyw

WA₂₄₁ WA₂₄₂

Wyjaśnienie: WA_{24X}

x – maksymalna nasiąkliwość kruszywa oznaczono po 24 nasączeniu wodą [%].

Kategoria F maksymalnej wartości mrozoodpornosci

F₁ F₂ F₄ F_{Deklarowana} F_{NR}

Wyjaśnienie: F_x

x – maksymalny ubytek masy po cyklach zamrażania- rozmrażania [%]

Kategoria SB „zgorzeli słonecznej” bazaltu

SB_{LA} SB_{LA Deklarowana}

Wyjaśnienie: SB_{LA} – ubytek masy po gotowaniu ≤1% oraz wzrost współczynnika LA po gotowaniu ≤ 8

Kategoria m_{LPC} zawartości grubych zanieczyszczeń lekkich

m_{LPC0,1} m_{LPC0,5} m_{LPCDeklarowana} m_{LPCNR}

Wyjaśnienie: m_{LPCx}

x – maksymalna zawatość grubych zanieczyszczeń lekkich [%]

Kategoria Deklarowana oznacza, że kruszywo z uwagi na daną cechę kruszywa nie może być zaklasyfikowane do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii, np.: LA_{Deklarowana} oznacza, że wartość współczynnika LA jest większa od 50.

Kategoria NR oznacza brak wymagań dla danej cechy kruszywa.

Opracowała:
mgr inż. Agnieszka Wozuk
Katedra Dróg i Mostów